

Můj soušený Totoro

1. Základní informace pro učitele

vhodný věk / třída 3.–4. třída (1. stupeň)

Klíčová slova: (5)

optimismus, dobrodružství, rodina, fantazie, příroda

Vhodný předmět: Člověk a jeho svět

RVP:

Člověk a jeho svět

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Výchova k občanství

VO-9-2-02 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

Učivo: vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí

Zeměpis

Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů

2. Základní informace o filmu

Japonsko, 1988, 86 minut

Režie: Hajao Miyazaki

Scénář: Hajao Miyazaki

Kamera: Hisao Širai

Hudba: Džó Hisaiši

3. Synopse filmu

Sestry Satsuki a Mei se s tatínkem přestěhují na venkov do starého domu, kde zjišťují, že v něm straší. To ovšem nebojácné sestry nezastaví v hravém objevování dosud neprozkoumaných zákoutí nového domova a jeho okolí. V lese za domem se postupně skamarádí s hodným lesním duchem Totorem a jeho kolonií a zažívají spoustu dobrodružství. Ve světě Totoru neexistuje strach, a pokud se jeho náznak objeví, je okamžitě zesměšněn. Starší Satsuki se o mladší Mei moc hezky stará a doma zastává roli maminky, která se léčí v nemocnici. Dobrosrdečný Totoro je v nelehkých chvílích ochotný pomáhat a dodává člověku pocit klidu a bezpečí.

4. Hlavní témata filmu a inspirace pro výuku a metodickou podporu

Téma: Rodina a sourozenecký vztah

Satsuki a Mei žijí samy s tatínkem, vypořádávají se s nemocí svojí maminky, která leží v nemocnici, stěhují se na nové místo, Satsuki nastoupí do nové školy, tatínek se snaží pracovat z domova, ale musí také jezdit do práce, a malá Mei musí trávit čas se sousedkou. To vše jsou velmi náročné životní situace. Co všechno členové rodiny dělají, aby to zvládli? Dívky se snaží otci s domácností pomáhat, zvláště Satsuki zvládá téměř zastoupit roli matky. Mei vnímá svou starší sestru jako vzor a snaží se jí ve všem vyrovnat. Otec dívkám buduje zdravé sebevědomí a snaží se jim pomáhat vnímat svět okolo a situaci, v které se ocitly, s nadhledem a humorem.

Námět k diskuzi – scény, kterých je dobré si povšimnout:

- Jaký byl vztah Satsuki a Mei? Fungoval dobře? Máte nějaké sourozence, popř. sestřenice nebo bratrance? V čem je váš vztah podobný a čím se liší od vztahu Satsuki a Mei?
- Jak se asi člověk cítí, když je kolem něj vše nové – nový dům, sousedí, škola atd.? Museli jste si někdy ve svém životě zvykat na něco nového? Jak jste se s tím vypořádávali? Co vám pomáhalo?
- Dovedete se vžít do role Satsuki, která se starala o svou mladší sestru a téměř o celou domácnost? Co pro ni asi muselo být těžké? Dovedete se naopak vžít do role Mei, která s hravostí a nebojácností zkoušela nové věci? Co asi bylo těžké pro ni?
- Všimli jste si, jak odlišným způsobem Satsuki a Mei reagují na setkání s Totorem? V čem se jejich reakce lišila? Co jste si v prvním okamžiku o Totorovi mysleli vy? Jaká by byla vaše reakce?

Téma: Vnitřní svět člověka – hranice fantazie

Ve filmu vidíme ducha Totoru i mnoho jiných bytostí, včetně kočkobusu. Obě sestry je vidí také, narozdíl od tatínka. Tatínek ovšem nic z toho nepopírá, bere nadpřirozené bytosti jako nedílnou součást světa.

V dětství je mnoho věcí nevysvětlitelných a naše představivost a fantazie si s tím často hravě poradí a doplní, co je potřeba. Čím jsme starší a poznáváme více svět a jeho principy, je pro nás stále těžší se vrátit k magii dětského uvažování.

Zkuste s dětmi toto probrat. Zkuste je podpořit v tom, že mít fantazii je hezké a dobré, že tajemství nemusí být děsivé, ale dobrodružná. Právě tento aspekt je u všech filmů Hajaa Mijazakiho velice důležitý.

Námět k diskuzi – scény, kterých je dobré si povšimnout:

- Jak se v příběhu propojuje něco, co můžeme považovat jen za dětskou fantazii Mei a Satsuki, s reálným světem?
- Jaké jsou vaše dětské fantazie? A jak se propojují s realitou?
- Proč si myslíte, že dospělí lidé si už nechtějí tolik hrát a vymýšlet?
- Námět pro pedagoga: Dokážete se dětem svěřit, jaké byly vaše dětské fantazie?

Téma: Japonská kultura

Japonská kultura a život na vesnici se rapidně liší od našich zkušeností. V čem?

Poklona – v Japonsku se dodnes lidé zdraví tím, že se jeden druhému ukloní. Poklona neslouží jen k pozdravu, ale také k poděkování, omluvě, prosbě nebo k žádosti o laskavost.

Dárky – jejich dávání je běžnou součástí zdejší kultury. V závislosti na příležitosti se dávají různé druhy dárků. Podstatné ale je, jak je zabalen.

Stolování – v Japonsku se jí hůlkami. Není slušné hůlkami na někoho ukazovat. Je naopak zdvořilé zvedat malé misky s rýží nebo polévkou při jídle, abyste zabránili pádu pokrmu. Pokud nedostanete polévkovou lžičku, je přijatelné usrkávat polévku z misky a jíst pevnou stravu hůlkami.

Obuv – boty se nikdy nenosí u někoho doma. Očekává se, že si zujete boty také v restauraci, hotelu i jinde. Dostanete přezůvky, do koupelny pantofle.

Rýže – se na rýžových polích pěstuje celý rok.

zdroj: <https://www.shanti.cz/blog/japonsko-zvyky-kuchyne-a-zajimavosti/>